

Broj 14, januar 2009

Poštovani čitatelji,

Novi period rada DTT Foruma i procesa uvođenja digitalne radiodifuzije u Bosni i Hercegovini je pred nama. Nacrt Strategije prelaska s analogne na digitalnu radiodifuziju je predstavljen i započeo je proces javnih konsultacija. Naredni izazovi će uključivati usvajanje neophodnih dokumenata i mjera, koordinacija sektora emitovanja u BiH, kao i zajednički naponi svih zainteresovanih strana na pokretanju eksperimentalnog emitovanja, kao predfaze potpunog simultanog emitovanja u Bosni i Hercegovini.

Januarski broj Biltena vam donosi kratki osvrt na događaje koji obuhvataju period od osnivanja DTT Foruma Bosne i Hercegovine, do predstavljanja nacrta Strategije u zgradi Institucija BiH, 14. januara 2009. godine.

Digitalna zemaljska televizija

Uvođenje digitalne televizije u BiH i period prelaska sa analognog na digitalno zemaljsko emitovanje je međunarodna obaveza Bosne i Hercegovine.

Uvođenje digitalne i potpuno gašenje analogne televizije u Evropi, Africi i dijelu Azije dogovoreno je do 17. juna 2015. godine.

Prema preporuci Evropske komisije sve članice EU-a moraju najkasnije do 2012. godine u potpunosti isključiti analogni način emitovanja i preći na digitalno emitovanje.

DTT Forum Bosne i Hercegovine -2007-

DTT Forum

Forum o Digitalnoj televiziji Bosne i Hercegovine osnovan je 8. maja 2006. godine. Strukturu DTT Foruma čine Vijeće DTT Foruma koje se sastoji od predstavnika Ministarstva komunikacija i prometa i Regulatorne agencije za komunikacije, te Sekretarijat DTT Foruma koji ima koordinacijsku ulogu, pruža tehničku i administrativnu podršku radnim grupama i Vijeću DTT Foruma i kojeg čine sekretar Foruma i asistent sekretarijata.

U okviru DTT Foruma djelovalo je 5 stručnih radnih grupa. Svaka radna grupa sastojala se od 5 članova koje je predvodio po jedan koordinator. Također, pri radnim grupama su radili i predstavnici zainteresovanih strana (stakeholders) i stručnjaci RAK-a. Radne grupe DTT Foruma imale su zadatak da kroz plenarni i pojedinačni rad stručnjaka pod vodstvom koordinatora, a u suradnji sa ostalim radnim grupama i Sekretarijatom Foruma, izrade prijedlog Strategije uvođenja digitalne terestrijalne televizije u BiH.

Sekretarijat DTT Foruma

Sekretarijat DTT Foruma je započeo sa radom u ljeto 2007. godine. U skladu sa izvornom idejom i potrebom, od ljeta 2007. godine, Sekretarijat DTT Foruma radio je na realizaciji zacrtanih ciljeva i ispunjavanju zadataka iz Politike sektora emitovanja (Sl.gl. BiH 18\07).

Sastanci radnih grupa

Odlukom Vijeća DTT Foruma imenovani su koordinatori radnih grupa i sa njima su potpisani ugovori u septembru 2007. godine. U periodu od 08.11.2007. godine do 27.12.2007. godine održano je osam sastanaka radnih grupa DTT Foruma. Na sastancima su usvojene metodologije i dinamike rada radnih grupa koje su predložili koordinatori radnih grupa.

Plenarni sastanci

Prvi plenarni sastanak DTT Foruma održan je u prostorijama RAK-a 23.10.2007. godine.

Na sastanku je usvojen okvir

Strategije, kao radni dokument na osnovu kojeg će se kroz rad radnih grupa definisati konačni dokument Strategije.

Drugi plenarni sastanak DTT Foruma održan je 28.11.2007. godine.

Na sastanku su koordinatori radnih grupa predstavili zaključke rada radnih grupa i prijedloge nastavka rada metodologije i dinamike.

Okrugli sto

U Sarajevu je 20.09.2007. održan prvi Okrugli sto DTT Foruma „Uvođenje DTT u BiH“ u organizaciji DTT Foruma/RAK-a i Twinning Light projekta (AGCOM). Okruglom stolu je prisustvovalo oko 80 stručnjaka iz sektora komunikacija.

Konferencija za medije

Prva konferencija za medije održana je 26. 09.2007. godine u zgradi Institucija BiH u organizaciji Ministarstva prometa i komunikacija i RAK-a. Na konferenciji je predstavljen projekat uvođenja DTT-a u BiH.

DTT Forum Bilten

U cilju što bolje informisanosti šire javnosti o prelasku sa analognog na digitalno emitovanje, DTT Forum Bosne i Hercegovine je preduzeo niz aktivnosti kako bi građani Bosne i Hercegovine na vrijeme dobili informacije.

U oktobru 2007. godine, Sekretarijat DTT Foruma je objavio i prvi **DTT Forum Bilten** DTT Foruma koji ima za cilj da redovno mjesečno informiše o radu DTT Foruma. Bilten se dostavlja putem e-mail-a svim zainteresovanim stranama

uključenim u rad DTT Foruma. Bilten donosi događaje koji su obilježili prethodni mjesec kao i planirane aktivnosti za naredni period, rječnik digitalne terminologije i važnije datume koji se odnose na uvođenje digitalne televizije u BiH, kao i kratke informacije o procesu digitalizacije u svijetu.

DTT Forum Bilten možete naći na web stranici www.dtt.ba.

DTT Forum Bosne i Hercegovine -2008-

Sekretarijat DTT Foruma

U 2008. godini, Sekretarijat DTT Foruma je dostavljao radni i informativni materijal članovima radnih grupa, održao mnogobrojne sastanke radnih grupa, kao i pojedinačne sastanke sa koordinatorima i članovima radnih

grupa. Održano je preko 100 sastanaka radnih grupa na kojima se radilo na završavanju nacrta Strategije prelaska na digitalno emitovanje u Bosni i Hercegovini.

Sekretarijat DTT Foruma je intenzivno radio na promotivnim aktivnostima koje su se odnosile na izradu i pripremu materijala za internet stranicu. Na stranici www.dtt.ba koja je puštena u rad, građani Bosne i Hercegovine mogu naći korisne informacije koje se odnose na prelazak sa analognog na digitalno emitovanje u Bosni i Hercegovini.

Sastanci radnih grupa

Radne grupe su kroz pojedinačne, zajedničke i kombinovane sastanke grupa, razmjenjivali podatke i zajednička iskustva. Postignuta je veća efikasnost u radu koja je omogućila djelotvorniji i organizovaniji proces rada DTT Foruma. Radne grupe su intenzivno radile na pripremi materijala koji je u toku 2008. godine objedinjen u jedinstvenu Strategiju prelaska s analogne na digitalnu radiodifuziju.

Vijeće DTT Foruma Bosne i Hercegovine

Vijeće DTT Foruma BiH je kontinuirano pratilo rad radnih grupa i sekretarijata DTT Foruma BiH, te po potrebi davao strateške smjernice i podršku radu.

U Regulatornoj agenciji za komunikacije 4. marta 2008. godine održan je sastanak Vijeća DTT Foruma Bosne i Hercegovine. Sastanku su pored koordinatora radnih grupa i sekretarijata prisustvovali čelnici RAK-a, Kemal Huseinović, generalni direktor RAK-a, Dunja Mijatović, direktorica Sektora za emitovanje Fikret Kasumagić, direktor Sektora za telekomunikacije i savjetnik ministra za promet i komunikacije Božidar Škravan. Na sastanku je predstavljen rad radnih grupa DTT Foruma i osnovi zaključci rada DTT Foruma, te je pohvaljen odličan rad radnih grupa i sekretarijata DTT Foruma.

DTT Radionica

U 2008. godini održane su dvije DTT Radionice.

DTT radionica za tehniku održana je 17.04.2008. godine u Sarajevu. Cilj radionice je bio približavanje tehničkih pitanja korisnicima dozvola RAK-a koja su se odnosila na uvođenje digitalne televizije u Bosni i Hercegovini.

Na DTT radionici prisustvovali su i predstavnici proizvođača opreme za digitalno emitovanje koji su prezentirali najnovija tehnološka dostignuća i određene modele digitalnog emitovanja.

Druga DTT radionica - Strategija održana je 20.09.2008. godine sa ciljem finaliziranja nacrta Strategije i postizanja koncenzusa radnih grupa o najvažnijih elementima prelaska na digitalnu radiodifuziju u BiH. Na radionici su usvojeni zaključci po radnim grupama i dogovoren konačni datum gašenja analogne televizije u Bosni i Hercegovini.

Konferencije

U organizaciji DTT Foruma i Regulatorne agencije za komunikacije, u 2008. godini održane su dvije međunarodne konferencije. Također u istoj godini održana je i konferencija za medije u organizaciji Ministarstva komunikacija i prometa BiH, Regulatorne agencije za komunikacije i DTT Foruma BiH.

Prva međunarodna konferencija u 2008. godini „Strategija prelaska na digitalno emitovanje u Bosni i Hercegovini“ održana je 22. maja u Sarajevu. Konferenciji je prisustvovalo preko 130 učesnika međunarodnih i domaćih eksperata iz oblasti digitalne televizije, predstavnika RTV stanica, fakulteta, međunarodne zajednice u BiH, Vijeća ministara BiH, Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, Regulatorne agencije za komunikacije, privrednih komora, udruženja i asocijacija u sektoru komunikacija (PEM, UMI, AKOP), privatnih i javnih kompanija iz sektora komunikacija, proizvođača opreme, i drugi.

Na konferenciji je predstavljeno trenutno stanje uvođenja digitalne televizije u drugim evropskim zemljama i ukazano na izazove u izradi strategije prelaska na digitalno zemaljsko emitovanje u Bosni i Hercegovini.

Druga međunarodna konferencija «Programski sadržaj u digitalnom emitovanju» održana je 26. novembra 2008. godine u Sarajevu. Na konferenciji je učestvovalo preko 100 predstavnika, iz audiovizuelnog sektora, a konferenciju je otvorila Nj.E. Maryse Berniau, ambasadorica Republike Francuske. Na konferenciji su izlagali istaknuti međunarodni stručnjaci iz ove oblasti, stručnjaci iz Regulatorne agencije za komunikacije i radnih grupa DTT Foruma BiH.

Konferencija za medije održana je u Sarajevu dana 14.01.2009. u organizaciji Ministarstva komunikacija i prometa BiH,

Na konferenciji za medije predstavljen nacrt Strategije

Regulatorne agencije za komunikacije i DTT Foruma BiH.

Na konferenciji je predstavljen nacrt Strategije prelaska s analogne na digitalnu zemaljsku radiodifuziju u Bosni i Hercegovini.

Nacrt Strategije je upućen na javne konsultacije, a poziv za dostavljanje komentara otvoren je do 14.02.2009. godine.

Nacrt Strategije se može naći na web stranicama:

-DTT Forum: www.dtt.ba

-Ministarstvo komunikacija i prometa Bosne i Hercegovine: www.mkt.gov.ba

-Regulatorna agencija za komunikacije: www.rak.ba

STRATEGIJA PRELASKA S ANALOGNE NA DIGITALNU ZEMALJSKU RADIODIFUZIJU U FREKVENCIJSKIM OPSEZIMA 174-230 MHz i 470-862 MHz U BOSNI I HERCEGOVINI

CILJEVI STRATEGIJE

- ☛ Prateći globalne trendove, najbolju evropsku praksu i međunarodne obaveze Bosne i Hercegovine u ovoj oblasti, cilj *Strategije* je određivanje optimalnog rješenja za brz i efikasan prelazak s analogne na digitalnu zemaljsku radiodifuziju u frekvenzijskim opsezima od 174-230 MHz i 470-862 MHz.
- ☛ U interesu učesnika u sektoru komunikacija i građana Bosne i Hercegovine date su osnovne strateške smjernice, principi i kriteriji prelazaka na digitalnu zemaljsku radiodifuziju, te predložene mjere za stimuliranje razvoja sektora komunikacija i potpuno iskorištenje mogućnosti digitalne radiodifuzije.
- ☛ U Bosni i Hercegovini će se najkasnije 01.12.2011. godine u potpunosti ugasiti analogna radiodifuzija u UHF opsegu;
- ☛ U uvođenju digitalne zemaljske radiodifuzije u Bosni i Hercegovini će se koristiti DVB-T standard sa MPEG-4 (H.264/AVC) sistemom kompresije.
- ☛ Tranzicijski period prelaska na digitalnu zemaljsku radiodifuziju treba biti što kraći;
- ☛ U tranzicijskoj fazi koristit će se dva MUX-a (A i B)
(MUX A - JRTVS BiH; MUX B - Ostale stanice)

- ☉ Sprovesti javnu informativnu kampanju informiranja i educiranja bh. javnosti;
- ☉ Omogućiti subvencioniranje stanovništva prilikom kupovine DVB-T prijemnika;
- ☉ Omogućiti stimulativni okvir za povećanje obima i kvaliteta produkcije i smanjenje troška prenosa / distribucije programa za sve učesnike u sektoru emitovanja;
- ☉ Osigurati zaštitu krajnjih korisnika / potrošača;
- ☉ Korištenje oslobođenih frekvencija nakon gašenja analogne zemaljske radiodifuzije u najširem smislu predstavlja "digitalnu dividendu";
- ☉ Digitalna dividenda za svaku državu predstavlja nov i značajan izvor prihoda;
- ☉ Efikasno iskorištenje "digitalne dividende", prvenstveno za uvođenje novih telekomunikacijskih servisa, novih programskih sadržaja i povećanja zona pokrivenosti;
- ☉ Digitalna dividenda - Mogućnost povrata uloženi sredstava u uvođenje digitalne zemaljske radiodifuzije za BiH je obezbijedena kroz iskorištavanje digitalne dividende, te stvaranje dodatnog profita.

VIJESTI

U prilogu donosimo vijest o digitalizaciji, ali koja se ne odnosi na digitalizaciju prelaska sa analognog na digitalno emitovanje, nego digitalizaciju primijenjenu u polju umjetnosti.

Najavljena restauracija i digitalizacija filmske građe BiH

20/01/2009

Kinoteka BiH i Ministarstvo kulture i sporta Kantona Sarajevo najavili su početak projekta restauracije i digitalizacije bosanskohercegovačkih kratkih, dokumentarnih, dugometražnih i animiranih filmova i filmskih žurnala kao neprocjenjive bh. filmske baštine.

Uvjet za početak realizacije tog projekta bio je osiguranje nužnih uvjeta za smještaj filmskog materijala.

Rukovodilac filmskog arhiva Kinoteke BiH Delveta Filipović-Hamzabegović rekla je da je veliki problem bh. filmske građe u njejoj rasutosti po susjednim zemljama. Ona se najvećim dijelom čuva u Beogradskoj jugoslovenskoj kinoteci te Jadran filmu Zagreb, ali je i u privatnom posjedu filmskih stvaralaca u Sarajevu. Dodala je da su

restauracijom spomenutog prostora na Mejtašu stvoreni uvjeti da se taj filmski materijal proslijedi u Sarajevo.

Art kuća filma obuhvatit će dio filmskog materijala koji se odnosi na mjesečnike i filmske žurnale iz perioda 1946. do 1949. godine. Ti kratki filmovi pokazuju obnovu Sarajeva i BiH nakon Drugog svjetskog rata. U ovoj će kući biti smješteni i dokumentarni filmovi snimljeni nakon 1952. te oni iz posljednjeg rata od 1992. do 1995. godine.

Riječ o projektu koji će do potpune digitalizacije cijelog filmskog fonda trajati najmanje deset godina.

Kompletan članak možete pročitati:

http://www.rtvfbih.ba/loc/template.wbsp?wbf_id=37&id=21629

OBAMA TRAŽI POMJERANJE ROKA ZA PRELAZAK NA DIGITALNU TV

13/01/ 2009

Izražavajući zabrinutost za spremnost Amerikanaca za prelazak na prijem digitalnog tv signala i ukidanje analognog, novoizabrani američki predsjednik Barack Obama obratio se Kongresu sa prijedlogom da donese odluku o

produženju roka za prelazak na prijem digitalnog tv programa. Dosadašnji rok za prelazak na digitalnu tv bio je 17. februar 2009. godine a Obamini saradnici predlažu da se ovaj termin pomjeri u drugu polovinu godine. Jedan od glavnih razloga, koji se navodi u prilog ovom prijedlogu je nedostatak sredstava u 5 milijardi dolara teškom fondu koji je formirala Bushova administracija i koji je trebalo da alimentira troškove američkih domaćinstava koje bi imala po osnovu prelaska na prijem digitalnog tv signala. Pored ovog razloga, problem predstavlja i

nedovoljna edukacija domaćinstava o digitalnoj televiziji.

Prema statistikama, 19 miliona domaćinstava je potvrdilo da nisu u potpunosti pripremljeni za prelazak na digitalno emitovanje. decembru 2008. godine, 6,8% domaćinstava je bilo potpuno nepripremljeno a 10% je imalo jedan tv set koji nije sposoban za prijem digitalnog signala.

Izvor:

<http://www.digitag.org/WebLetters/2009/External-Jan2009.html>

RJEČNIK DIGITALNIH POJMOVA

- **MCPC (Multiple Channel Per Carrier)** - nekoliko kanala se kombinira u jedan signal prije nego se modulira u nosioca koji se prenosi od jedne do druge lokacije ili više udaljenih. Koristi se TDM tehnika (Time Division Multiplexing) za emitiranje više kanala u isto vrijeme;

- **EDTV (Enhanced television/Extended Definition television)** - ekstra digitalne usluge dodate na SDTV ili na HDTV;

PLANIRANE AKTIVNOSTI

Povodom javnih konsultacija na nacrt Strategije prelaska s analogne na digitalnu zemaljsku radiodifuziju u Bosni i Hercegovini, Regulatorna agencija za komunikacije i DTT Forum Bosne i Hercegovine organizuju okrugle stolove pod nazivom „Nacrt Strategije prelaska s analogne na digitalnu zemaljsku radiodifuziju u Bosni i Hercegovini - javne konsultacije“.

- ☉ Okrugli sto u Mostaru - 09.02.2009. godine, u hotelu «Bristol»
- ☉ Okrugli sto u Banja Luci - 11.02.2009. godine, Tanjug Press Centar